

ISPARTA MERMER MADENCİLİĞİNİN RUHSAT BEDELLERİ VE DEVLET HAKKI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ (2016-2020)

Behzat Gökçen Demir¹

¹Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Ankara, Türkiye.
e-posta: demirbehzatgokcen@gmail.com

ÖZET

Türkiye, mermer üretimi ve ihracatında dünyada oldukça önemli bir yere sahiptir. Türkiye'nin birçok bölgesinde önemli mermer işletmeleri bulunmaktadır. Bu önemli işletmelerin bir kısmı Isparta ili sınırları içerisinde yer almaktadır. Çalışma alanı olan Isparta, özellikle ticari mermer olarak işletilebilen karbonatlı kayaç rezervi yönüyle ön plana çıkmaktadır. Traverten, granit, andezit gibi blok olarak üretilebilen, başka bir ifade ile ticari anlamda mermer olarak değerlendirilen kayaçlar ile jeolojik (metamorfik kökenli) mermer, 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında II. grup (b) bendi maden olarak değerlendirilmektedir. II. grup (b) bendi madenlerin ruhsat aşamaları, arama ve işletme ruhsatıdır. Arama ve işletme ruhsatları için her yıl ruhsat bedelinin ödenmesi zorunludur. Ayrıca, işletme izni düzenlenmiş işletme ruhsatları için her yıl Devlet hakkı ödenmektedir. Maden Kanununda Devlet hakkı; maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen ve ödeme yükümlülüğü ruhsat sahibine ait olan kısım olarak tanımlanmıştır. Bu çalışma kapsamında, Isparta iline kayıtlı maden ruhsatları açısından 2016-2020 yılları maden ruhsat bedelleri ve Devlet hakları araştırılmıştır. Bu mali kavramlar yönünden, Isparta madenciliğinde II. grup (b) bendi maden ruhsatlarının öneminin vurgulanması amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: madencilik, mermer, maden ruhsat bedeli

ABSTRACT

Türkiye has a very important place in the world in marble production and export. There are important marble enterprises in many regions of Türkiye. Some of these important enterprises are located within the borders of Isparta province. Isparta, which is the study area, especially stands out with its reserves of carbonate rock that can be exploited as commercial marble. Rocks can be produced as blocks such as travertine, granite, andesite, in other words, rocks are commercially evaluated as marble, and geological (metamorphic origin) marble are considered as (b) subclause of 2nd group minerals within the scope of the Mining Law No. 3213. The license stages of (b) subclause of 2nd group minerals are exploration and operation licenses. It is mandatory to pay the license fee every year for exploration and operation licenses. In addition, the State right is paid each year for operation licenses that have an operation permit. In the Mining Law, the State right is defined as the State's share of the income generated from mineral extraction and the payment obligation belongs to the license holder. Within the scope of this study, mining license fees and State rights for the years 2016-2020 were investigated in terms of mining licenses registered in Isparta province. In terms of these financial concepts, it was aimed to emphasize the importance of (b) subclause of 2nd group mining licenses in Isparta mining.

Keywords: mining, marble, mining license fee

1. GİRİŞ

Mermer terimi, literatürde genel olarak jeolojik (metamorfik kökenli, gerçek) ve ticari (endüstriyel) anlamı ile iki farklı şekilde kullanılabilir. Petrografik tanıma göre, bir kayacı tanımlayan mermer, ticari anlamı ile endüstriyel alanda oldukça geniş bir yer bulmaktadır. Başka bir ifade ile şekil, boyut ve öznelikleri yönüyle ekonomik olarak

değerlendirilebilecek özellikte blok olarak maden ocaklarından çıkarılıp, kesilip işlemlerden geçirildikten sonra talep ve ihtiyaçlara göre şekil verilebilen sedimanter, magmatik, metamorfik kökenli kayalar ticari anlamı ile mermer olarak değerlendirilmektedir.

Ticari açıdan blok olarak işletilebilen, granit, siyenit, andezit gibi magmatik kökenli, gnays, fillit, kayrak taşı gibi metamorfik kökenli, dolomit, traverten, konglomera gibi sedimanter kökenli birçok kayaç mermer olarak isimlendirilebilmektedir [1].

Türkiye’de, maden arama ve/veya işletme faaliyetinde bulunulabilmesi için öncelikle (ilk olarak) maden ruhsatına sahip olunması gereklidir. Maden ruhsat alanları ve süreleri, bir madenin hangi maden grubu içerisinde ruhsatlandırılacağı, ruhsat sahiplerinin kanuni yükümlülükleri gibi madencilik ile ilgili birçok önemli kavram, tanım ve husus 3213 sayılı Maden Kanunu ile düzenlenmiştir. Maden Kanununun 2 nci maddesinde madenler; I., II., III., IV. ve V. grup olmak üzere 5 (beş) grup altında sınıflandırılmıştır. Maden Kanunu hükümlerine göre, I. grup madenler ile II. grup (a) ve (c) bendi madenler için doğrudan işletme ruhsatı, II. grup (b) bendi madenler ile III., IV. ve V. grup madenler için ilk olarak arama ruhsatı düzenlenmektedir. Maden Kanununda II. grup (b) bendi madenler; “mermer, traverten, granit, andezit, bazalt gibi blok olarak üretilen taşlar ile dekoratif amaçla kullanılan doğal taşlar” olarak tanımlanmıştır [2]. Bu çalışmada, mermer terimi, çalışma alanında blok olarak üretilen karbonat kayalar (kireçtaşı, dolomitik kireçtaşı, dolomit), volkanik kökenli sert mermerleri ve metamorfik kökenli (jeolojik, gerçek) mermeri kapsamaktadır. Bu çalışmanın konusu oluşturan ve blok olarak üretilen bu (belirtilen) kayalar, II. grup (b) bendi maden olarak ruhsatlandırılmaktadır. II. grup (b) bendi madenlere yönelik madencilik faaliyetinin yapılabilmesi için ilk aşama arama ruhsatı, ikinci aşama ise işletme ruhsatıdır (işletme ruhsatından sonra, mermer üretim faaliyetinde bulunulabilmesi için işletme izninin alınması gereklidir).

Çalışmanın konusu oluşturan yılların (2016-2020) incelendiği tarihlerde (örneğin 31.03.2021); I. grup (a) bendi ruhsat ve hammadde üretim izin sayılarının dahil edilmediği verilerde, genel olarak arama ve işletme ruhsat sayıları toplamında ve işletme izin sayısında II. grup ruhsatlar ilk sırada yer almıştır. Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) verilerine göre, 14.863 maden ruhsatının 7.700’ü, işletme izni düzenlenmiş 7.457 işletme ruhsatının ise 4.405’i II. grup ruhsatlardır. II. grup maden ruhsatları bent (a, b, c) bazında değerlendirildiğinde, II. grup (b) bendi ruhsatların (4.648) oranı aynı grup içerisinde %60,4, tüm ruhsat grupları içerisinde %31,3, işletme izinleri (2.011) açısından oranı ise aynı grup içerisinde %45,7, tüm ruhsat grupları içerisinde %27 olduğu görülmektedir [3]. Bu veriler, II. grup (b) bendi madenlerin çalışma alanında olduğu gibi Türkiye geneli açısından da önemli bir madencilik dalı olduğunu göstermektedir.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışma kapsamında, öncelikle maden mevzuatında yer alan ruhsat bedeli ve Devlet hakkı kavramı genel olarak açıklanmıştır (bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda uygulanacak idari yaptırım sürecine değinilmemiştir). 2016-2020 yılları (belirtilen yıllar dahil) arasındaki maden ruhsat bedelleri ve Devlet hakkının nasıl hesaplandığı, o tarihlerde yürürlükte olan mevzuat hükümleri dikkate alınarak özet olarak anlatılmıştır.

Bu çalışmada, Isparta iline kayıtlı arama ve işletme ruhsatları için ruhsat bedelleri, işletme izinli ruhsatlar için Devlet hakkına yönelik veriler kullanılmıştır. Bu kapsamda, çalışma alanında önemli bir madencilik dalı olan II. grup (b) bendi madencilığe yönelik ruhsat bedelleri ve Devlet hakkının, 2016-2020 yılları arasındaki verileri dikkate alınmıştır (bu değerler, mahkeme

durumu, düzeltme beyanları, gecikme zammı gibi hususlar ile tarihlere göre değişiklik gösterebilmektedir). Bu veriler, bir istatistik veya analiz programı açısından değerlendirilmemiştir. İncelenen veriler genel anlamda yorumlanarak, II. grup (b) bendi madenlerin, üretim ve ruhsat sayısı yanında, ruhsat bedelleri ve Devlet hakları yönüyle de Isparta madenciliğindeki konumunun araştırılması amaçlanmıştır.

Literatürde ruhsat bedelleri ve Devlet hakkına yönelik veya bir bölgenin madenciliğinin ruhsat bedelleri ve Devlet hakkı istatistikleri yönüyle değerlendirildiği çalışmalar oldukça az (sınırlı) sayıda olduğundan çalışmanın bu yönü ile literatüre katkı sağlaması amaçlanmıştır.

3. RUHSAT BEDELİ VE DEVLET HAKKI KAVRAMLARI

18.02.2015 tarih ve 29271 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6592 sayılı Kanun ile ağırlıklı olarak 3213 sayılı Maden Kanunu hükümlerinde olmak üzere farklı kanunlarda değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerden biri, 6592 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi ile yapılan ve 02.07.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununda yer alan (8) sayılı tarifenin “III - Maden arama ruhsatnameleri, işletme ruhsatnameleri, işletme imtiyazları” başlıklı bölümünün yürürlükten kaldırılması düzenlemesidir. Bu değişiklik ile maden ruhsatları için her yıl ödenmesi zorunlu olan arama veya işletme ruhsat harcı kavramı yürürlükten kaldırılarak, her yıl ruhsat bedeli ödeme zorunluluğu getirilmiştir. Ruhsat bedellerinin; arama ruhsatlarında tamamı, işletme ruhsatlarında ise %70’i genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere, işletme ruhsatlarında kalan %30’unun ise çevre ile uyum planı çalışmaları için alınacağı yönünde düzenleme yapılmıştır [4]. 6592 sayılı Kanun değişikliği ile Maden Kanuna eklenen ruhsat bedeli, ilk olarak (2015 yılından sonra, 2016 yılında), Maden Kanununa ekli (1) ve (2) sayılı tablolarda belirtilen taban bedelinin, maden grubu ve alan büyüklüklerine göre belirli katsayılar ile çarpılmasına göre hesaplanmıştır. 2016, 2017, 2018 ve 2019 yılları ruhsat bedelleri bu şekilde hesaplanmıştır.

Ruhsat bedeli tanımında ve hesaplanmasında, 28.02.2019 tarih ve 30700 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7164 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile değişikliğe gidilmiştir. Bu değişiklik hükmünde ruhsat bedelinin; taban bedelinin, ruhsatın yürürlükte kaldığı takvim yılı sayısı, maden grubu, cinsi ve alan büyüklüklerine göre belirli katsayılar ile çarpılarak, arama ruhsatları için Maden Kanununun ekli (1), işletme ruhsatları için ise ekli (2) sayılı tablolarında gösterildiği gibi hesaplanacağı belirtilmiştir. Arama ruhsat bedelinin hesaplanması; “ $ARB=Ta+(Ax Hb)$ ” şeklinde yapılmıştır. ARB; arama ruhsat bedelini, Ta; Maden Kanununun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında tanımlanan arama ruhsat taban bedelini, A; ruhsat alanını (hektar) ve Hb; hektar başına alınacak bedeli ifade etmektedir. İşletme ruhsat bedelinin hesaplanması ise; “ $İRB=[TBi+(Hb \times A)] \times [1+RS/100 \times (K+RS/100)]$ ” şeklinde yapılmıştır. İRB; Maden Kanununun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında tanımlanmış işletme ruhsat bedelini, Hb; hektar başına alınacak bedeli, A; ruhsat alanını (hektar), RS; ruhsatın yürürlükte kaldığı takvim yılını, K; işletme ruhsatının bulunduğu grup ve maden cinsi dikkate alınarak belirlenen ve Maden Kanunu ekindeki (2) sayılı tabloda yer alan katsayıyı ifade etmektedir. Tabloda yer alan katsayı II. grup madenler için 4,48’dir. Söz konusu hüküm 2020 yılından itibaren uygulamaya konulduğundan önceki dönemlerde düzenlenen ruhsatlar için RS değerinde 2020 yılı ilk yıl olarak sayılmıştır (2020 yılı ruhsat bedelleri, yukarıdaki formüllerde belirtilen şekli ile hesaplanmıştır) [2]. Ayrıca, ruhsat bedellerinin her yıl ocak ayının sonuna kadar, arama ruhsatlarında tamamı, işletme ruhsatlarında ise %20’si MAPEG bütçesine olmak üzere, işletme ruhsatlarında geriye kalan %30’u çevre ile uyum planı çalışmaları için teminat olarak, %50’si ise genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere yatırılması gerektiği belirtilmiştir. Özetle, bu hüküm değişikliği ile işletme ruhsat bedelinin hesaplanmasına ruhsatın yürürlükte bulunduğu takvim yılı eklenerek, hesaplama için formüller belirlenmiştir. Her iki ruhsat bedeli

(2015 ve 2019 değişikliği) tanımlamasında yer alan ve çevre ile uyum çalışmaları için alınan teminat, çevre ile uyum çalışmalarının tamamlanması ve ruhsata ilişkin borcun olmaması durumunda iade edilmektedir [2, 5].

Maden Kanunu kapsamında, işletme izni düzenlenmiş işletme ruhsatları için her yıl Devlet hakkı da alınmaktadır (bu şart kaynak tuzlaları, lületaş ve oltu taşı için düzenlenen ruhsatlardan alınacak Devlet hakkında aranmamaktadır). Maden Kanununda Devlet hakkı; maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen ve ödeme yükümlülüğü ruhsat sahibine ait olan kısım olarak tanımlanmıştır. Devlet hakkının tamamının, her yıl haziran ayının son gününe kadar MAPEG muhasebe birimi hesabına yatırılması gerekmektedir. Isparta ili büyükşehir olmadığından, Devlet hakkının %25'i il özel idaresi hesabına, %25'i bölgeyle sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere, doğrudan ilgili ilçeye veya ilçelerin köylere hizmet götürme birlikleri hesabına, %50'si de genel bütçeye kaydedilmek üzere Hazine hesabına söz konusu muhasebe birimi tarafından on beş işgünü içinde aktarılmaktadır [2].

Devlet hakkı, II. grup (b) bendi madenlerde üretilen kayacın özelliklerine ve üretildiği ocağın bulunduğu bölgeye göre ocakta oluşan piyasa satış fiyatı üzerinden %4,5 oranında alınmaktadır (7164 sayılı Kanun değişikliğinden önce bu oran %4'tür). Ürettiği mermeri yurt içinde ve kendi tesisinde işleyip ek katma değer sağlayanlardan, tesislerde üretim için değerlendirilen miktar için Devlet hakkının %50'si alınmamaktadır [2]. 6592 sayılı Kanun değişikliğinden önce, Devlet hakkı; işletme ruhsat harcından az olamazken, yapılan bu değişiklik ile işletme ruhsat taban bedelinden az olamayacağı hükme bağlanmıştır. Son olarak, 7164 sayılı Kanun değişikliği ile Devlet hakkının işletme ruhsat bedelinden az olamayacağı hükme bağlanmıştır [5]. Bir yıla ait ruhsat bedelinin o yıl ocak ayı sonuna kadar, bir yıla/döneme ait Devlet hakkının ise takip eden (sonraki) yılın haziran ayı sonuna kadar ödenmesi gereklidir.

24.07.2025 tarih ve 32965 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7554 sayılı Kanun değişikliği ile işletme ruhsat bedelinde yer alan çevre ile uyum bedeli çıkarılarak, işletme ruhsat bedelinin hesaplanması için kullanılan formül “ $İRB=[TBi+(HbxA)] \times [1+(RS/100 \times (K+RS/100))] \times [0,7]$ ” şeklinde yeniden düzenlenmiştir. Çevre ile uyum çalışmaları için ise en az ruhsat bedeli kadar rehabilitasyon bedelinin alınacağı, işletme izni düzenlenmiş işletme ruhsatları için ise her yıl en az ruhsat bedelinin %50'si kadar Devlet hakkı alınacağı ilgili kanun değişikliği ile hükme bağlanmıştır. Söz konusu değişiklikler 2025 yılında yayımlandığından çalışma yılları (2016-2020) hesaplaması açısından bir etkisi bulunmamaktadır [6].

4. ISPARTA İLİ MADENCİLİĞİNDE RUHSAT BEDELLERİ VE DEVLET HAKKI

4.1. Arama ve İşletme Ruhsat Bedelleri

Isparta iline kayıtlı ruhsatlar için arama ve işletme ruhsat bedelleri değerlendirildiğinde, II. grup (b) bendi ruhsatların önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Isparta ili için, 2016-2020 yıllarında yaklaşık 2,9 milyon TL arama, 50 milyon TL işletme olmak üzere toplam maden ruhsat bedelinin 52,9 milyon TL olduğu, II. grup (b) bendi ruhsatlar özelinde ise yaklaşık 2,32 milyon TL arama, 38,19 milyon TL işletme olmak üzere toplam maden ruhsat bedelinin 40,5 milyon TL olduğu görülmektedir. Başka bir ifade ile arama ve işletme ruhsatları için toplam ruhsat bedelinin yaklaşık %76,5'i II. grup (b) bendi ruhsatlara yöneliktir (Tablo 1, 2).

Tablo 1. Isparta iline kayıtlı arama ruhsatları için ruhsat bedelleri (TL) [7]

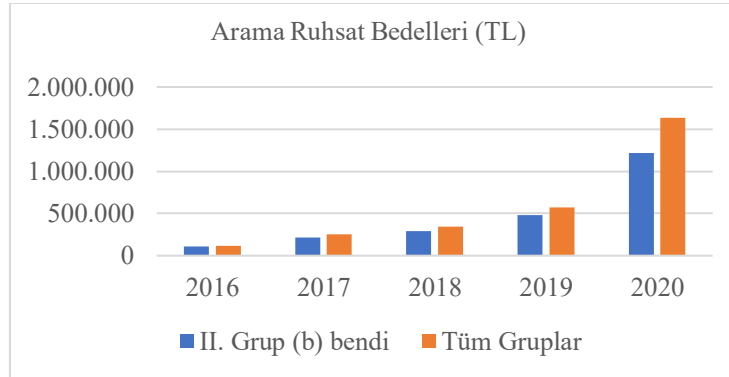
Yıl	II. Grup (b) bendi	Tüm Gruplar	II. grup (b) bendi oranı (%)
2016	108.768	115.104	94,5
2017	218.104	255.368	85,4
2018	294.925	346.380	85,2

2019	484.536	571.504	84,8
2020	1.218.511	1.637.622	74,4
Toplam	2.324.844	2.925.978	79,5

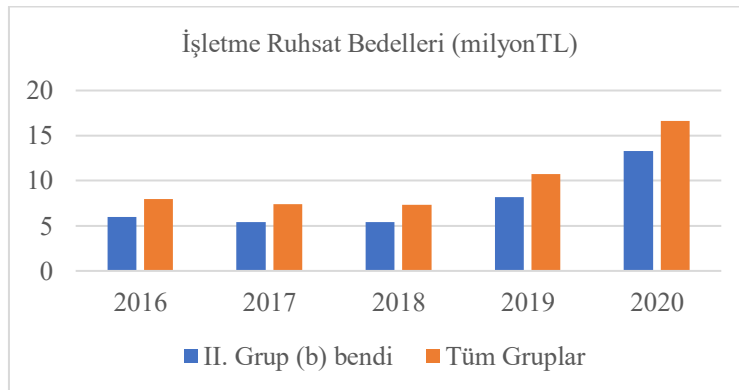
Tablo 2. Isparta iline kayıtlı işletme ruhsatları için ruhsat bedelleri (milyon TL) [7]

Yıl	II. Grup (b) bendi	Tüm Gruplar	II. grup (b) bendi oranı (%)
2016	5,95	7,98	74,6
2017	5,40	7,37	73,3
2018	5,39	7,32	73,6
2019	8,15	10,71	76,1
2020	13,27	16,64	79,8
Toplam	38,19	50,04	76,3

II. grup (b) bendi ruhsatlar için 2016-2020 yıllarında, arama ruhsat bedellerinin her yıl bir önceki yıla göre artış gösterdiği, işletme ruhsat bedellerinin ise 2017 ve 2018 yıllarında bir önceki yıla azalma göstermesine rağmen, incelenen son yıllarda (2019 ve 2020) bir önceki yıla göre artış gösterdiği anlaşılmaktadır. Isparta ili yıl bazında toplam arama ruhsat bedelleri, II. grup (b) bendi ruhsat verileri ile benzer şekilde her yıl bir önceki yıla göre artış göstermiştir. Yıl bazında toplam işletme ruhsat bedellerinin de bir önceki yıla göre azalma (2017, 2018) veya artış (2019, 2020) göstergeleri II. grup (b) bendi ruhsatlar ile benzerlik göstermiştir. Arama ruhsat bedelleri toplamında %79,5'inin, işletme ruhsat bedelleri toplamında ise %76,3'ünün II. grup (b) bendi ruhsatlar için olduğu görülmektedir. 2016 yılına göre 2020 yılında, II. grup (b) bendi ruhsat bedellerinin, arama ruhsat bedelleri içerisindeki oranı azalsa da işletme ruhsat bedelleri içerisindeki oranın artması önemli bir noktadır (Şekil 1, 2).

Şekil 1. Isparta iline kayıtlı arama ruhsatları için ruhsat bedellerinin yıllara göre değişimi

Şekil 2. Isparta iline kayıtlı işletme ruhsatları için ruhsat bedellerinin yıllara göre değişimi

4.2. Devlet Hakları

Devlet hakkı hesaplanırken dikkate alınan ocak başı satış fiyatları, MAPEG tarafından her yıl belirlenir ve ruhsat sahasından yapılan satışlarda beyan edilen fiyatın, MAPEG tarafından belirlenen fiyatın altında kalmaması zorunludur [2]. II. grup (b) bendi madenler için ocak başı satış fiyatları belirlenirken üretilen madenin kalitesine göre de değerlendirme yapılmaktadır. Isparta'da üretilen bazı mermerler için MAPEG tarafından ilan edilen 2020 yılı ocak başı satış fiyatlarına göre, çalışma alanı içerisinde üretilen ve mermer sektöründe önemli bir yeri olan Ottoman bej isimli mermerin diğer ticari mermerlere göre neredeyse üç kat daha fazla değerde olduğu görülmektedir. Volkanik kökenli ticari mermerlerin satış fiyatı ise karbonat kökenli ticari mermerlere göre daha düşüktür [8].

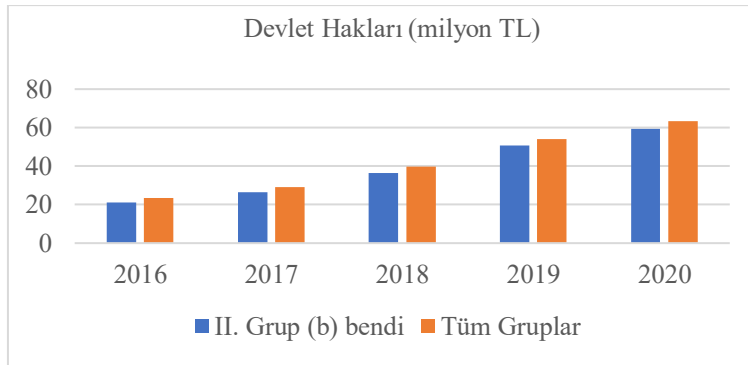
Tablo 3. Çalışma alanında bazı mermerler için belirlenen 2020 yılı ocak başı satış fiyatları [8]

Ticari isim	1.kalite (TL/ton)	2.kalite (TL/ton)	3.kalite (TL/ton)	4.kalite (TL/ton)
Eva Grey	450	300	170	80
Tundra Blue	432	345	242	121
Ottoman bej	1.307	1.093	856	446
Monte bello, ocean	420	335	235	116
Andezit	131	109	86	45

Çalışma alanına kayıtlı işletme izinli işletme ruhsatları için 2016-2020 yıllarına ait Devlet hakkı yaklaşık olarak 210 milyon TL, II. grup (b) bendi ruhsatlar özelinde ise yaklaşık 194,1 milyon TL olmuştur (Tablo 3). II. grup (b) bendi madenlerin toplam içerisindeki payı yaklaşık %92,5'dir. Devlet hakkı değerleri genel olarak değerlendirildiğinde, II. grup (b) bendi işletme ruhsatları için Devlet haklarının tüm maden işletme ruhsat grupları içerisindeki oranının yıllar itibarıyla oldukça yüksek bir oranda %89,2-94,2 aralığında olduğu görülmektedir. Ayrıca, Devlet hakları, değer olarak her yıl bir önceki yıla göre artış göstermiştir (Şekil 3).

Tablo 4. Isparta iline kayıtlı işletme izinli işletme ruhsatları için Devlet hakları (milyon TL) [7]

Yılı (Dönemi)	II. Grup (b) bendi	Tüm Gruplar	II. grup (b) bendi oranı (%)
2016	21,06	23,60	89,2
2017	26,41	28,99	91,1
2018	36,44	39,77	91,6
2019	50,86	53,98	94,2
2020	59,40	63,51	93,5
Toplam	194,17	209,85	92,5

Şekil 3. Isparta iline kayıtlı işletme izinli işletme ruhsatları için Devlet haklarının yıllara göre değişimi

5. SONUÇLAR

Bu çalışma kapsamında, Isparta iline kayıtlı maden ruhsatlarına ait 2016-2020 yılları arasındaki (belirtilen yıllar dahil) ruhsat bedelleri ile Devlet hakları incelenmiş ve II. grup (b) bendi ruhsatların bu değerler içerisindeki konumu araştırılmıştır. Devlet hakkı ve ruhsat bedellerinin

değer (TL) ve oranlarında (%), tüm maden grupları içerisinde II. grup (b) bendi madenlerin ilk sırada olduğu tespit edilmiştir.

Isparta’da, 2016-2020 yılları arasındaki beş yıllık dönemde ruhsat bedellerinin yaklaşık 52,9 milyon TL olan değerinin 40,5 milyon TL’sinin II. grup (b) bendi ruhsatlara ait olduğu, Devlet haklarının ise yaklaşık 210 milyon TL olan değerinin yaklaşık 194,1 milyon TL’sinin II. grup (b) bendi işletme iznli işletme ruhsatları için olduğu görülmüştür. Bu veriler, madencilik faaliyetleri yanında ruhsat bedelleri ve Devlet hakları yönüyle de II. grup (b) bendi madenlerin bölge madenciliğindeki yeri ve önemini göstermektedir.

2016-2020 yıllarında, incelemeye konu beş yıllık dönemde Isparta iline kayıtlı II. grup (b) bendi ruhsatlar için ruhsat bedelleri ve Devlet hakkı değerleri toplamının 234,6 milyon TL, tüm ruhsat grupları için 262,9 milyon TL seviyesinde, yıllık ortalamalarının ise II. grup (b) bendi ruhsatlarda yaklaşık 46,9 milyon TL, tüm ruhsat gruplarında ise 52,6 milyon TL olduğu anlaşılmıştır.

NOT

Bu makale, Prof. Dr. Şemsettin CARAN danışmanlığında, Behzat Gökçen DEMİR tarafından tamamlanan “Isparta İli Mermer Sahalarının Jeolojik Özelliklerinin, Ekonomik Potansiyelinin ve Çevresel Etkilerinin Araştırılması” başlıklı doktora tezinde yer alan istatistiki verilerden üretilmiştir.

TEŞEKKÜR

Bu makalenin tek isim olarak yayınlanması için verdiği destek ve izin için değerli Danışman Hocam Prof. Dr. Şemsettin CARAN’a saygılarımı ve teşekkürlerimi sunarım.

KAYNAKLAR

[1] Kuşçu, M. (2001). Endüstriyel Kayaçlar ve Mineraller. Süleyman Demirel Üniversitesi Yayınları. Yayın No:10, 381 s. Isparta.

[2] 3213 sayılı Maden Kanunu. (1985). Erişim Adresi: <https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=3213&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

[3] Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG). (2021a). Maden İstatistikleri. Erişim Tarihi: 25.12.2021. Erişim Adresi: http://www.mapeg.gov.tr/maden_istatistik.aspx

[4] Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Kanun No. 6592). (2015). 18.02.2015 tarih ve 29271 sayılı Resmi Gazete. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/02/20150218-1.htm>

[5] Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Karamamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Kanun No. 7164). (2019). 28.02.2019 tarih ve 30700 sayılı Resmi Gazete. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/02/20190228-6.htm>

[6] Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Kanun No. 7554). (2025). 24.07.2025 tarih ve 32965 sayılı Resmi Gazete. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/07/20250724-1.htm>

[7] Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG). (2021b). Maden İstatistikleri (yayınlanmamış).

[8] Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG). (2021c). Mali Duyurular. Erişim Tarihi: 11.12.2021. Erişim Adresi: <https://www.mapeg.gov.tr/maliDenetim.aspx>